

Årsmelding 2016

Forsand kommune

Naturgruppa i Forsand barnehage på jakt etter insekt

INNHALD

Rådmannen sin kommentar	side 3
Organisering	side 4
Økonomisk status	side 5
Helse, miljø, sikkerhet, kvalitet	side 8
Fellestjenester	side 10
Forsand barnehage	side 16
Familie	side 18
Funksjonshemma	side 21
Kultur og fritid	side 23
Pleie og omsorg	side 25
Forsand skule	side 27
Plan og forvaltning	side 28
Eigedom, drift og investering	side 29

Vedlegg:

Vedlegg 1: Hovudoversikten med rekneskapstal for 2016

Vedlegg 2: KOSTRA-oversikter

RÅDMANNEN SIN KOMMENTAR

Rekneskapen for 2016 vert avlagt med eit overskot på kr 923 665. Resultatet føyer seg inn i rekkja av positive resultatata dei seinaste åra:

2013: Overskot på kr 67.000.

2014: Overskot på kr 115.000.

2015: Overskot på kr 730.000.

2016: Overskot på kr 924.000.

At Forsand kommune levera overskot år etter år er heilt i samsvar med budsjettmåla. Det har i kvart av åra blitt budsjettert med et positivt netto driftsresultat, altså et overskot som kan setjast av på fond for å styrke kommunen sin økonomi. Når det likevel er oppsiktsvekkande at Forsand kommune nok en gang leverer et positivt resultat heng det saman med at rammetilskotet frå staten gradvis har blitt redusert frå 2014.

Reduserte pensjonsutgifter og høg skatteinngang er medverkande årsak til overskotet i 2016. En tredje medverkande faktor er at resultantane frå innsparings- og omstillingsprosessane gir effekt. Frå 2013 til 2016 har det reelle kostnadsnivået i Forsand kommune blitt redusert med 5 %. Det svarer til en reduksjon på meir enn kr 7,0 mill. Det har vært en krevjande prosess å tilpasse aktivitetsnivået til dei nye reduserte rammene, men både administrasjonen og kommunestyret har hatt vilje og evne til å ta naudsynte grep.

Tidlegare år har det vært store avvik mellom disponerte midlar i økonomiplanen og rekneskapstalla innan investeringar. Det har vært et mål å få samsvar mellom budsjett og utførte prosjekt, noko som vi ser resultatet av i rekneskapen for 2016.

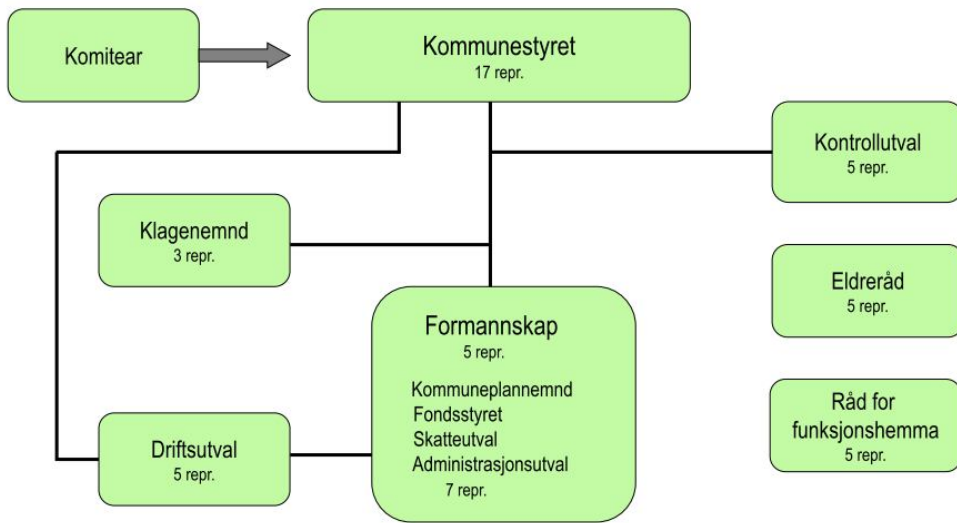
Om ikkje det økonomiske resultatet for Forsand kommune var av historisk karakter, så var kommunestyret sitt vedtak om samanslåing med Sandnes kommune det. Vedtaket gir betre økonomiske rammer for Forsand kommune fram mot samanslåinga 1. januar 2020. For det første blir det ingen reduksjon i basistilskotet som utgjer en stor del av rammetilskotet frå staten. For det andre vil det i perioden fram mot samanslåingstidspunktet være moglegheit for å ta ut dei effektiviseringsgevinstar som det er forventa at samanslåinga vil medføre.

I en kompleks organisasjon som en kommune vil det til en kvar tid være utfordringar knytta til delar av tenesteproduksjonen. Vi jobbar for stadig å bli betre i tenestane til innbyggjarane og vi aukar innsatsen på dei områdene kor det er spesielle utfordringar. Oppsummeringa er at 2016 generelt sett var et tilfredsstillande år både økonomisk og driftsmessig.

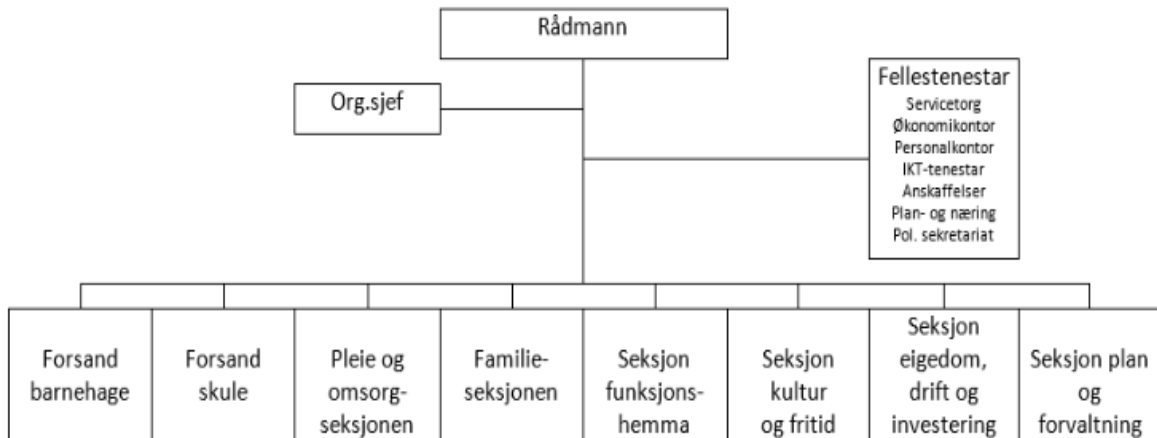
Søren Jensen
Rådmann

ORGANISERING

Politisk organisering

Administrativ organisering

ØKONOMISK STATUS

Generelt om verksemda – drift

Rekneskapen for 2016 vert avlagt med eit rekneskapsmessig mindreforbruk på kr 923 665. Reduserte pensjonsutgifter og høg skatteinngang er medvirkande årsak til det. Det er brukt kr 9,6 mill. av premiefond og skatteinngangen var 11,1% høgare enn budsjettet. For heile landet var det auke i akkumulerte skatteinntekter på 9,81% samanlikna med desember 2015. Forsand kommune har ennå ein solid økonomi og leverer samla sett eit bra resultat.

Rammene til seksjonane var gitt med kr 143,159 mill., rekneskapen syner eit meirforbruk på kr 4 000. Avvika varierer frå 1,2 mill. i mindreforbruk i barnehagen til kr 1,46 mill. i meirforbruk på skulen. Dette er omtala meir under kvar seksjon.

Sjølv om det så og seia er avgjort at det blir kommunesamanslåing med Sandnes ser rådmannen det som naudsynt med framleis målretta fokus på innsparingar og omstillingstiltak. Dei siste åra har vore krevjande budsjettår, med utfordringar som har vore og som framleis er. Det er stor aktivitet i kommunen og ein må søkja optimal utnytting av både menneskelege og økonomiske ressursar. Det innber evne og vilje planleggjing, styring og samarbeid på tvers av seksjonar og kommunegrenser.

Utvikling i rekneskapstal pr seksjon dei siste 5 åra, tal i kr 1000:

	2012	2013	2014	2015	2016	Budsjett 2016	Avvik 2016
Fellestener	16051	17807	17555	18520	19263	18632	-631
Kultur	3654	5572	5839	5288	9221	10403	1182
Helse/sos	26734	27864	30412				
Familie				14416	15928	16778	850
Funksjonshemma				18035	18270	16944	-1326
Barnehage	9564	10196	10109	8122	8413	9656	1243
Skule	23696	23542	23976	20911	26515	25057	-1458
PLO	23487	24536	25033	23124	24829	24838	9
Teknisk	20386	23409	21948				
Plan/forvaltning				2952	2662	3475	853
Eigedom/drift				19080	18104	17376	-728
Sum	123572	132927	134872	130449	142666	143159	-4

Øvrige resultatvurderingar

Driftsinntektene

Resultatet for 2016 syner at totale driftsinntekter er kr 15,0 mill. høgare enn budsjettet. Det er jamt over auke i alle postane utanom rammetilskotet. Det største avviket er på «overføringar med krav til motytelse» (refusjonar) kr 6,8 mill, og her er sjukelønnsrefusjon den største posten med ca kr 4 mill i avvik. Mva-kompen var budsjettet med kr 5,6 mill medan det vart motteke kr 5,9 mill. «Andre statlege tilskot» syner og ei meirinntekt på kr 3,6 mill i høve til budsjett. Skatteinngangen er også kr 4,3 mill høgare enn budsjettet. Naturressursskatten er i 2016 flytta frå «skatt på inntekt og formue» til «andre direkte og indirekte skattar» for å vera i samsvar med KOSTRA.

Driftsutgiftene

Totalt avvik i driftsutgiftene syner kr 10,8 mill i meirforbruk. Det er auke i lønnsutgiftene med kr 4,8 mill i forhold til budsjettet, men denne posten må sjåast i samanheng med

refusjonar for sjukelønn/permisjonar som er på inntektssida. Fastløna samsvarar godt med budsjettet medan avviket er i bruk av vikarar og ekstrahjelp. Sosiale utgifter (pensjon og arbeidsgjevaravgift) er under budsjettert nivå men det skuldast mellom anna tilbakeføring av pensjonsutgiftene i 2016. Kjøp av varer og tenester som inngår og erstattar tjenesteproduksjon er ikkje medrekna mva, denne kjem fram i posten for overføringar og utgjør kr 5,9 mill. Det må framleis vera fokus på budsjettdisiplinen for å unngå slike avvik for framtida. Fordelte utgifter er interne overføringar som er fordelt mellom seksjonane.

Brutto driftsresultat utan avskrivningar er på kr 8,1 mill i rekneskapen mot kr 3,4 mill i budsjettet.

Finansresultatet

I 2016 har ein hatt ei positiv utvikling innan finansmarkedet. Oljeprisen stabiliserte seg i siste del av året på eit høgare nivå. Noko som igjen førte til at arbeidsledigheten blei redusert. Kommunen har betydeleg midlar i norske bankar. Norske bankar har i samsvar med statlege retningsliner bygd opp ein vesentleg eigenkapital som vil vere ein god økonomisk buffer i framtida. Dette har igjen ført til kursauke i eigenkapitalfond/bankaksjer og på sikt større utbytte. T.d. har SR-Bank sine aksjer auka frå kr. 39,- til kr. 61,- i løpet av året.

Totalt har kommunen sin forvaltningskapital, auka frå 83. mill.kr. i 2015 til 107. mill.kr. i 2016, d.v.s. ca. 28%.

I 2017 forventer ein framleis positiv utvikling, men ein må vere budd på svingingar. Kommunen vil som tidlegare halde ei forsiktig line innan finansforvaltninga og følgje nøye med utviklinga.

Det er bokført tap ved realisering av 2 sal med kr 0,4 mill, desse er ikkje dekkja inn ved bruk av kursreguleringsfondet. Avdrag på lån er ført med kr 0,5 mill som ekstra ordinært avdrag.

Netto driftsresultat

Netto driftsresultat var budsjettert med 1,18% noko som er i underkant av anbefalinga frå Teknisk beregningsutval som anbefalar 1,75 %. Rekneskapen syner eit netto driftsresultat på kr 26,9 mill, noko som utgjør 13,54% av driftsinntektene på kr 199 mill. Ved korrigerings av urealisert gevinst på finansmarknaden med kr 21,3 mill vil netto driftsresultat vera 2,81%.

Bruk av fond

Det er avvik i bruk av bundne fond på ca kr 1,0 mill. Ved oppføringa av Vindøla kalkingsanlegg vart det etter avtale med Fylkesmannen brukt rest av kalkingsfondet som finansiering, kr 275 000. Dette kom i tillegg til tidlegare mottekne øyremerka tilskot til investeringar på kalkingsanlegget. Kalkingsfondet står som eit bunde driftsfond og må dermed overførast frå drift til investering. Det er og brukt ca kr 491 000 frå kalkingsfond som saldering av kalkingstenesten i drifta, og det vart innhenta ca kr 74 000 som var avsett til «feiefond» I tillegg er det brukt kr 250 000 til finansiering av investeringsrekneskapen frå kraftfondet i samsvar med budsjettet. Elles er det brukt fleire mindre tidlegare mottekne og avsette øyremerka midlar til bestemte formål.

Avsetning til fond

Det er avsett kr 21,3 mill i gevinst på urealiserte finansielle omløpsmidler til kursreguleringsfondet. Dette er korrigerings av markedsverdi og har ikkje likviditetseffekt. Motteke integreringstilskot er ikkje nytta fullt ut i 2016 og unytta midlar kr 3,0 mill er avsett til bruk i seinare år. Næringsavdelinga er saldert med avsetning til kraftfondet på kr 1,6 mill

mot budsjettert kr 1,1 mill. Det er og avsett mottekne tilskot på kr 400 000 til styrking av helsestasjonen og kr 100 000 til kulturminneplan og andre mindre tilskot.

Investeringsrekneskapen

Investeringsrekneskapen er gjort opp med eit udekket beløp på kr 0. Det er godt samsvar mellom budsjetterte og utførte prosjekt i 2016, ca kr 31 mill totalt. Om lag halvparten av prosjekta er lånefinansiert, kr 15,8 mill. Det er motteke tilskot kr 6,7 mill til utleigebustadar. Mva-kompen i investering, kr 4,2 mill vert nytta fullt ut til finansiering av investeringsrekneskapen. Nye låneopptak i 2016 var kr 7 mill i startlån til vidare utlån og 2,5 mill til kjøp av fløy i kommunehus. Mottekne avdrag på startlån er nytta til å finansiera nye utlån. Sal av tomter kr 406 000 er avsett til kapitalfond. Utviding av kyrkjebygget vart ferdigstilt og overført til soknerådet med kr 9,1 mill.

Utlån

Det er bokført kr 27,7 mill i utlån, eks sos utlån som utgjør ca kr 80 000. Det blei utbetalt 2 startlån i 2016 på til saman kr 3,2 mill. Utlån Bergebakkane er bokført med kr 5,7 mill av opprinneleg utlån på kr 10,0 mill. Det inkluderer fakturert avdrag i 2016 med kr 3 mill ihht avtale, men avdraget er ikkje innbetalt fullt ut.

Finansielle nøkkeltal fra www.kostr.no

For meir informasjon syner ein til vedlegg med KOSTRA-oversikter og hovudoversikten med rekneskapstal for 2016, samt eiga sak om årsrekneskap for 2016

HELSE, MILJØ, SIKKERHET, KVALITET (HMSK)

Innleiing

Internkontroll og systematisk kvalitetsarbeid er sentralt for all kommunal verksemd. Tradisjonelt har arbeid retta mot/for tilsette vore kalla HMS og arbeid retta mot brukarar kalla kvalitetsarbeid. Måten å arbeide på er lik og det kan ofte vere vanskeleg å setje eit klart skilje mellom det eine og det andre. Eit døme på dette er dersom eit tenesteområde slit med eit dårleg arbeidsmiljø. Det er typisk eit HMS-tema. Det er likevel openbert at dette vil gå ut over kvaliteten på tenesteproduksjonen.

Kommunen har difor laga ei såkalla HMSK-handbok. Handboka er eit styringsdokument for alt kommunen gjer av tiltak innan internkontroll og kvalitetsutviklings-arbeid og understrekar at fokus på kvalitet og kvalitetsutvikling skal gjelde for alt kommunen driv på med. Dette er også eit gjennomgåande tema i kommunen sin arbeidsgjevarstrategi.

Sjukefråver

Mål

Vi skal arbeide for å stabilisere sjukefråværet i kommunen på 5 %, jf handlingsplan for IA-arbeid og arbeide for at det arbeidsrelaterte fråværet er på eit minimum.

Resultat

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Sum (%)	5,38	5,98	6,4	7,28	7,2	6,7	6,1	6,1	6,0	8,2	7,6

Fråveret for 2016 fordeler seg slik mellom seksjonar:

	Fråvær %
Fellestjenester (stabsfunksj.)	2,5
Kulturseksjonen	16,4
Funksjonshemma seksjon	6,8
Familieseksjonen	5
Barnehagen	9,1
Skulen	7,3
Pleie- og omsorgseksjonen	10,6
Teknisk drift og investering	5,2
Teknisk plan byggesak og jordbruk	4,9
Totalt fråvær 2016 (01.01-31.12)	7,6

Sjukefråversoppfølging – IA-arbeid (Inkluderande Arbeidsliv)

Kommunen er godkjent som såkalla IA-verksemd og arbeider systematisk både for å førebygge at tilsette blir sjuke og med oppfølging av den enkelte tilsette ved sjukefråver.

Måloppnåing

Kommunen sin praksis innan IA-arbeid blir evaluert to gonger i året i lag med HTV/HVO. I all hovudsak er dagens praksis i samsvar med retningslinjene.

Fråveret i 2016 viser ein nedgang i høve til i fjor, men fråveret ligg framleis på eit høgare nivå samanlikna med tidlegare år. Utfordringar i arbeidsmiljø og konflikhtar er ei konstant utfordring både å førebygge og å handtere på ein god måte.

Utfordringar

Arbeidsgjevarstrategien har i 2016 i liten grad vore fokusert. Ein grunn til dette er at hovudtankane i strategien i stor grad blir praktisert rundt om i seksjonane. Det er ei utfordring å halde konstant trykk på IA-arbeidet med tilstrekkeleg opplæring av leiarar på alle nivå og godt samarbeid med bedriftshelsetenesta.

Kvalitetsmeldingar

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Skulen	9	19	23	42	65	49	48	75
Barnehagen	3	5	35	20	17	25	25	25
Helse- og Sos/Familie	3	9	20	18	36	15	2	11
Funksjonshemma							10	454
Kultur	1	0	1	1	4	4	1	5
Rådm.kontor/Fellestenester	6	17	21	18	11	3	5	24
Teknisk seksjon	0	2	11	5	18	12		
Eigedom, drift og invest.							13	16
Plan og forvaltning							1	2
PLO-seksjonen	68	72	234	602	265	434	1231	1492
Sum kommunen	90	124	355	706	416	542	1331	2105

Måloppnåing

Kriteriet for å lage kvalitetsmelding er at den tilsette vurderer at det som har skjedd ikkje skulle ha skjedd. Poenget med dette er læring. Ved slike hendingar skal leiar vurdere om hendinga gir grunnlag for endra rutinar eller liknande med sikte på å redusere risikoen for det kan skje om att seinare. Ein vesentleg del av avvika i PLO-seksjonen knyter seg til medikamenthandtering/dokumentasjon på at medikamentet er gitt til brukaren, dvs signatur frå den tilsette. Dette har dei arbeidd systematisk for å rette på og talet på avvik er siste halvår vesentleg lågare enn første halvår.

Utfordringar

I samsvar med arbeidsgjevarstrategien ønskjer me å bygge ein organisasjonskultur der me skal lære av eigen praksis – lærande organisasjon. Dette inneber mellom anna at me skal lære av feil. Utfordringa er å ha konstant trykk på dette i organisasjonen.

Månadsrapportering

Seksjonane har tidlegare rapportert inn månadleg elektronisk til rådmannen aktivitet på ulike HMS-tema i tillegg til status når det gjeld restansar og økonomi. Denne tilbakemeldinga til rådmannen vert nå handtert ved jamnlege møte mellom organisasjonsjef og leiarane.

Utviklinga i restansar har dei siste åra vore slik:

Desember 2013:	450
Desember 2014:	855
Desember 2015:	95
Desember 2016:	67

Måloppnåing

Det har vore eit klart mål å få talet på restansar redusert og utviklinga i 2016 viser positiv utvikling.

Personskadar

Det er i 2016 registrert 2 personskadar på tilsette.

FELLESTENESTAR

Servicetorget

Status økonomi

Servicetorget hadde i 2016 opprinneleg ei ramme på kr 2.367.000. I denne låg ikkje eventuelle lønsjusteringar. Lønsauke/seniorløn gjorde at ramma vart utvida til kr 2.417.000. I løpet av året fekk vi i oppdrag å redusere utgiftene med kr 210.000.

Totalt sett har servicetorget eit mindreforbruk/avvik på kr 317.000 i høve til budsjett 2016. Avviket er hovudsakleg refusjon av lønsutgifter for tilsett som er politikar og som har jobba med flyktningar gjennom Ryfylke IKS. Innkjøpsavtalar gjer at utgifte til kontorrekvisita og leasing av maskinar er mindre enn budsjett.

Nøkkeltal - Administrative ressursar

Servicetorget har 3 heile stillingar samt ein 20 % personalressurs frå teknisk. Vi har i tillegg hatt ein skuleelev i praksisplass ein dag i veka for skuleåret 2015/2016. Frå våren 2016 vart 40 % av stillingsressursen nytta til arbeid med flyktningar i Ryfylke.

Tenesteproduksjon

Turistinformasjon:

Ramme, kr 240.000

Forbruk, kr 172.155

Tal besvarte mailar: 120

Tal turistar inne i turistinformasjonen registrert i perioden juli-august: ca. 2000

Høgast tal på same dag: 73

Turistsesongen 2016 opplevdes som svært vellykket for oss i turistinformasjonen. Vi hadde skuleungdommar og 1 fast sommarvikar. Me opplever at turistane finn fram til oss og er nøgde med informasjonen vi gjer. Frå vår side så opplever vi det som positivt å få høve til og drive meirsalg av området vårt med lokale turar, aktivitetstilbod og overnatting. Det er større etterspurnad av overnattingstilbod, enn kva dei kommersielle aktørane kan tilby. Det er ei lukka at fleire av dei lokale stillar hytter og rom i eige hus tilgjengeleg via nettsida AirBnB.

Nytt i 2016 er turistinformasjon på kaien i Lysebotn i samarbeid med Lysefjorden utvikling. For vår del ytterst i fjorden er det ei tryggleik å ha dei innst i fjorden som tek mot turistane og hjelp med informasjon om overnatting, transport og aktivitetar. Det er absolutt naudsynt med eit koordineringspunkt i Lysebotn. LU har og Henrik oppe på Øygaardstøl som driv turistinformasjon/parkeringa der oppe. Når det er ei turistinformasjon nede på kaien så får og Henrik sendt ned turistar der som treng utvida informasjon.

Å ha turistvertar i Lysebotn har og eit spekter når det kjem til sikkerhet. Det er dagar der det ikkje er forsvarleg og gå til Kjerag, og då får turistane informasjon slik at dei blir i området og kan ta turen dagen etter.

Båttilbudet på fjorden er det dei besøkande har mest spørsmål om, nest etter Preikestolen og Kjerag.

Sommarjobb for skuleungdom mellom 16 og 17 år

Budsjett, kr 450.000

Rekneskap, kr 413.000

Forsand kommune tilbyr sommarjobb for skuleungdom som er busett i Forsand frå det året dei fyller 16 år (ferdig med 10. klasse) til og med det året dei fyller 17 år. Føremålet med ordninga er m.a. å gje skuleungdom som er busett i Forsand, erfaring frå arbeidslivet med tanke på yrkesval og utdanning. skuleungdommen skal lære kva krav arbeidslivet stiller til arbeidstakarar og kva rettar og plikter dei har når dei er i arbeidslivet. Tilbode er 3 veker sommarjobb.

Lokale arbeidsgivarar kan ha skuleungdom i arbeid i 3 veker. Dei vil då få dekt 50 % av lønnskostnadane. Endringa for 2016 var at nå gjaldt ikkje tilbodet til 18 åringar.

I 2016 var det 29 skuleungdommar som søkte om sommarjobb. Alle fekk tilbod om sommarjobb, enten i kommunen eller lokale arbeidsgivarar. I kommunen er det barnehagen, teknisk, kjøkkenet ved Forsandheimen og turistinformasjonen som tek i mot skuleungdommar og gir tilbod om sommarjobb. Utfordringa er å gi skuleungdommane den arbeidsplassen dei har prioritert i sin søknad og dei vekene dei ynskjer å jobba. Her gjer me så godt me kan for å innfri ynskja deira.

HMS

Det er gjennomført vernerunder og medarbeidersamtaler. Servicetorget hadde ingen sjukemeldinger i 2016.

Politisk sekretariat

Status økonomi

Det var avsett kr 3.428.000 i budsjettet for 2016 til folkevalde. Rekneskapet viser kr 3.474.000 – eit overforbruk på 46.000.

Oversikt politiske saker (tal for 2015 i parentes):

Kommunestyre 127 (113)

Formannskap 51 (55)

Fondsstyre 27 (29)

Driftsutval 40 (43)

Administrasjonsutval 25 (20)

Klagenemnd 1 (1)

Ekstraordinært kommunestyremøte 7. september 2016

Kommunestyret behandla sak Kommunereforma i møte og vedtok med 9 røyster følgjande vedtak:

Forsand kommune søker samanslåing med Sandnes kommune med verknad frå 1. januar 2020

Tiltakspris

Tiltaksprisen for 2016 blei tildelt Arnhild Erevik og Egil Byberg.

Kultur- og miljøpris Ausekaret

Ausekaret 2016 blei tildelt Kåre Hagelin

Interpellasjonar

Interpellasjon frå Ap – 5 dagars skuleveke for småskulen

Interpellasjon frå Samlingslista – auka kapasitet ved ferjesambandet Lauvik – Oanes

Interpellasjon frå Bygdalista– løyving av midler til ansettelse/bruk av konsulent for tilrettelegging av fortsatt ferjedrift Oanes – Lauvik

Interpellasjon frå Krf og Sp – AV og TIL Kommune

Orientering kommunestyret

- Kulturskulen v/ Anders Berglund
- Skulen – skulefaglegansvarleg Ragnvald Riis
- Reisemål Ryfylke
- Rogaland Bondelag v/Ola Andreas Byrkjedal
- Prosjekt Forsand skule v/skulefaglegansvarleg Ragnvald Riis

Komite

Kommunestyret oppretta komite for revidering av delegasjonsreglementet i februar 2016 – komiteen la fram sak i kommunestyremøte i juni.

Kommunestyret oppretta komite for utarbeiding av plan på skuleområdet i desember 2016 .

Personalkontoret

Status 2016

Personalressursar på personalkontoret: pr 31.12.16 er 80 % stilling som personalrådgivar. Det overordna ansvar for personalarbeidet er lagt til organisasjonssjef.

Rekneskap 2015 viser eit underskudd på kr 218 000. Dette skuldast overforbruk av felles opplæringsmidler (leiarutvikling). Fordelte utgifter kulturhus er belasta fastlønn med kr 150 000, men det er budsjettert med disse midlene på ein annan art.

Fast tilsette og vikarar Forsand kommune 2016 (unntatt undervisningspersonell/lærarar)

	Antall ansatte	Antall årsverk	Gj.snitt stillingsprosent	Gj.snitt årslønn pr årsverk
Menn faste still.	30	23,39	77,98	534 910
Menn vikarar	5	1,39	27,88	284 881
Kvinner faste still.	137	95,95	70,03	439 745
Kvinner vikarar	33	11,03	33,43	407 096

Totalt Faste stillingar	167	119,34	71,46	458 407
Totalt vikarar	38	12,43	32,70	393 384
<i>Sum faste stillingar og vikarar</i>	<i>205</i>	<i>131,77</i>		

Fast tilsette og vikarar undervisningspersonell 2016

	Antall ansatte	Antall årsverk	Gj.snitt stillingsprosent	Gj.snitt årslønn pr årsverk
Menn faste still.	10	8,08	80,79	517 355
Menn vikarar	1	0,66	32,75	495 900
Kvinner faste still.	15	11,47	76,43	541 346
Kvinner vikarar	3	1,26	42,03	484 224
Totalt Faste stillingar	25	19,54	78,18	541 346
Totalt vikarar	4	1,92	38,32	488 216
<i>Sum faste stillingar og vikarar</i>	<i>29</i>	<i>21,46</i>		

Lønnsutvikling kvinner og menn siste 4 år (unntatt lærarar):

Gj. snittlønn ut frå 100 % stilling	2012	2013	2014	2015	2016
Gjennomsnittlønn menn	503 576	509 606	511 447	518 879	534 910
Gjennomsnittlønn kvinner	398 094	418 578	428 790	433 997	439 754
Differanse:	105 482	91 028	82 657	84 882	95 156

Lønnsgapet mellom menn og kvinner har auka siste 4 år frå 91 028,- til 95 156, men viser ei nedgang frå 2012. For undervisningspesonell er lønnsgapet mellom menn og kvinner på kr 23 991,- i favor av kvinner.

Økonomiavdelinga

Status økonomi

Kr 1000	Rekneskap	Budsjett	Avvik
2016	2 465	2730	265
2015	2 588	2 932	344

Kontoret hadde i 2016 3 heile stillingar fordelt på 4 personar. Me produserer rekneskap og budsjett som optimale styringsverktøy for politiske og administrative beslutningar. Dette inkluderer også lønn og refusjonar.

Det var 1 tilsett i foreldrepermisjon i 2016. Stillinga var vakant i delar av året og det er hovudårsak til avviket mellom budsjett og regnskap i 2016. Ellers er kompetansen heva i form av gjennomført studie i grunnleggjande kommuneregnskap og deltaking i leiarutviklingsprogram frå Goalgetter. Kontoret er og rekneskapsfører for Forsand sokneråd.

Resultater

Skatteoppkrevjarfunksjonen vart frå 01.01.16 kjøpt av kemnaren i Stavanger, innkrevingsresultatet for 2016 syner at det er variasjon frå 96,4 % til 100 %, noko som er tilsvarande året før.

Arbeidsgjevarkontrollen vert ivareteken av den interkommunale kontrollordninga SOMRAK som vert utført ved Stavanger kemnerkontor. Minstekrav til kontroll er 5% av arbeidsgjevarane i kommunen og det vart oppfylt i 2016. Det vart ikkje avdekka vesentlege avvik.

Oversikten som følgjer syner ei god utvikling når det gjeld å få faktura over i elektronisk format men me har framleis fokus på å auke andelen elektroniske faktura. Utgåande faktura er for det meste e-faktura og bare svært få er i papir. Alle lønnsmeldingar i 2016 vart sendt elektronisk.

Sentrale nøkkeltal

Inng faktura papir		Inng faktura EHF		Utgåande faktura		Lønnsmeldingar	
2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016
3967	2581	1462	2648	3486	3863	518	530

Status HMS

Sjukefråver er tilnærma lik 0, det er ingen legemeldte fråver og berre svært få eigenmeldingar. Det er godt tilrettelagt fysiske arbeidstilhøve for tilsette i heile stillingar, med hev/senk pultar som forbyggjande tiltak.

Kraftfondet og næringsliv

Grunnkapital

Grunnkapitalen var ved utgangen av 2016 på om lag 20 mill. Dette er ei styrking i løpet av året med 1,6 mill. Med dette kan me slå fast at grunnkapitalen har kome opp på det nivået fondsstyret har hatt som målsetting.

Drift

Driftsbudsjettet for kapittel Næring hadde ei ramme i 2016 på 9,9 mill. Rekneskap for 2016 viser eit underforbruk på 1,6 mill, som igjen er tilbakeført til grunnkapitalen.

Mål

Følgjande målsettingar låg til grunn:

- Fortsatt styrking av grunnkapitalen
- Betre internkontroll/oversikt – grunnlag for administrativ oppfølging
- Betre rapportering om bruken av fondet til politisk nivå
- Fokus på informasjons- og marknadsføringsarbeidet
- Arbeid med næringsutvikling

Resultatvurdering

Følgjande resultat er oppnådd:

- Grunnkapitalen har kome opp på ønska nivå
- Internkontrollen er vesentleg forbetra med løpande oversikt på fondet sine forpliktingar
- Rapporteringa til politisk nivå er forbetra
- Turistinfo på kommunehuset blir godt mottatt frå besøkjande turistar
- Det blei oppretta turistinfo i Lysebotn - ein filial under turistkontoret på kommunehuset
- Me registrerer at landbruksnæringa er aktive i forhold til å styrke infrastrukturen på bruka
- Det vart starta opp fleire enkeltpersonforetak – gledeleg å registrera at mange av dei er unge
- Me har ikkje vore gode nok på nyetableringar

Utfordringar

Utfordringane framover blir m.a.:

- Sterkare innsats med sikte på nyetablering av bedrifter
- Avklare rammevilkåra for lokal sand- og betongindustri via kommuneplanarbeidet
- Generell oppfølging av arbeidet med revisjon av samfunnsdelen av kommuneplanen

Felles IT

Status økonomi

(i kr 1000)	Rekneskap 2015	Budsjett 2016	Rekneskap 2016
Drift	3.823	4.049	4.540
Investeringar	1.253	1.450	755

Lønsmidlar var ikkje ein del av tala for 2015, og heller ikkje budsjettet for i 2016, men blei likevel tatt inn, og er ein del av rekneskapen for for 2016. Lønsmidlar har tidlegare vært belasta anna budsjett. Grunna omlegging internt i SIT er og alle lisensar til fagsystem ein del av tala for 2016. Dei aleine utgjer 788.000. Ekstraordinær innsparing på 250.000 blei tatt av budsjettet for 2016, ellers hadde avviket vært halvert.

Drift av infrastruktur og servarpark er ein del av ordinær drift, og blir dekkja over driftsbudsjett. Oppgradering av system, og auka bruk av ekstern brukarstøtte frå leverandør, samt vedlikehald fagsystem for økonomi og sak/arkiv er og medvirkande for auka kostnad.

Resultat

Det er i 2016 utført utvidingar og utbetringar for trådløs dekning for kommunale bygg, både for tilsette og publikum, som lenge har vært utsett. Det er og lagt betre til rette også for kabla nett, til glede for tilsette, men og i samband med bruk av kommunale bygg ved tilstelningar, mellom anna brukt i samband med LAN for ungdommar.

I samband med utfallet av kommunereformen må ein framover strebe etter auka grad av homogenisering av fagsystem og programvare – med fokus på einsretting der det er mogleg.

Skyløysinga OneDrive er tatt i bruk, og mange av dei tilsette er over på Windows 10.

Felles innkjøp

Arbeidet med å strukturere og samle rammeavtalar, både sentralt og seksjonsvis har fortsatt i 2016. Fleire nye avtalar er komen på plass i løpet av året.

Offentlege anskaffingar var eit fokusområde i 2016, og vil fortsatt være det i 2017.

Arbeidet med offentlege anskaffingar fører med seg utgifter i samband med dekking prosesskostnad. Ein modell for dekking av slike kostnader for dei einskilte avtaleområda må innføres, også for dei tilfelle der kostnadene ikkje kan førast på eit prosjektet eller sjølve anskaffinga.

FORSAND BARNEHAGE

Visjon: Vi gjer kvarandre gode

Høgdepunkt:

Barnehagedagen mars 2016, med tema «Fortell». Barnehagen arrangerte foreldrekafe med utstilling av pedagogisk dokumentasjon knytta til arbeid med språk i barnehagen

Status økonomi

Regnskap	Budsjett	Avvik
8.413	9.656	1.243

Forklaring til avvik: Barnehagen hadde to vakante stillingar delar av året, pga reduksjon i barnetalet frå hausten 2016, noko som utgjer om lag kr 660.000. Vidare hadde barnehagen redusert bruk av vikar, noko som førte til om lag kr 200.000 i reduserte vikarutgifter. I tillegg fekk barnehagen statstilskot på om lag kr 400.000 for barn av flyktningar, noko som ikkje var tatt med i budsjettet for 2016.

Status tenesteproduksjon:

Hausten 2016 avslutta barnehagen samarbeidet med Hilde Madland gjennom 10 år.

Barnehagen har gått på besøk til garden 2 dagar i veka i desse åra, og natur og gardsliv har vore ein del av barnehagen si satsing. Når dette samarbeidet tok slutt endra barnehagen satsinga til språk og danning.

Barnehagen har over fleire år utvikla ein struktur og ei organisering av kvardagen og veka, som ser ut til å fungere godt. Fast struktur på dagen gir barna tryggleik og oversikt. Grupper på basane, samt aldersinndelte grupper på tvers av basane, sikrar at alle barna får tett oppfølging av vaksne. Barna får tilrettelagte aktivitetar etter sine behov og interesser. Barnehagen har sidan 2014 hatt førskulegruppe 2 dagar i veka.

Danning er ei vidareføring frå prosjektet «være saman» som barnehagen har vore med på sidan 2014. Vi har fokus på sosial kompetanse og arbeider saman med føresette for å gje barna sosiale ferdigheiter, og for å skape gode sosiale miljø i barnegruppene. Forebygging av utestenging og mobbing er viktig arbeid i denne samanhengen

Språk som satsingsområde. I 2016 var om lag 16 % av barna framandspråklege. Med framandspråklege barn meiner ein at begge foreldra har eit anna morsmål enn dei nordiske språka. Barnehagen har språkutvikling som eit av to satsingsområder. Det er sett i gang tiltak både for heile barnegruppa si språkutvikling generelt, og eigne tiltak for framandspråklege barn. Dei framandspråklege barna som er frå 3 år og oppover får systematisk oppfølging i små grupper.

Heile personalgruppa gjennomførte kompetanseutviklingsprogrammet «Språkløyper», som er utvikla av utdanningsdirektoratet.

Foreldresamarbeid. Barnehagen ønskjer eit godt samarbeid med føresette. Gjennom dei daglege møta med føresette, i foreldresamtalar og foreldremøter, ønskjer vi å utveksle informasjon om barna sin kvardag, og utvikling. Foreldresamarbeid var satsingsområde både i 2015 og 2016.

Ståstedsanalyse: Barnehagen gjennomførte våren 2016, Utdanningsdirektoratet sin ståstedsanalyse. Her evaluerte personalet det pedagogiske arbeidet på ulike områder i barnehagen. På bakgrunn av denne analysen, og saman med brukarundersøking og medarbeiderundersøkinga som vert utført 2015, utarbeidde barnehagen ein strategiplan.

Nøkkeltal (i høve til plan for folkehelse)

Pedagogiske leiarar med godkjent barnehagelærarutdanning

	Pedagogisk leiarar med godkjent utdanning	Fagarbeidarar /assistentar	Anna personal
2016/2017	6,2 stillingar	8,7 stillingar	2,1 stilling

Andel barn 1-5 år med barnehageplass i 2016.

Fødselsår	Antall barn i kommunen	Antall barn i barnehagen
2011	25	25
2012	15	15
2013	17	17
2014	9	6
2015	17	5

100% barnehagedekning for barn frå 3-6 år. For dei minste er 42% i barnehagen. Mogleg årsak til låg andel av 1-2åringane kan vere auka kontantstøtte, og at ein del av 1-åringane er fødte seint på året.

Framandspråklege barn i barnehagen av 1. generasjonsforeldre i 2016

	Barn under 3 år	Barn over 3 år	Totalt
2016	3	8	11

Statistikk av barnehagedekninga dei siste åra:

	Barn under 3 år	Barn over 3 år	Totalt
2013	22	54	76
2014	18	61	79
2015	18	54	72
2016	11	56	67

Det var 67 barn som hadde plass i desember 2016. Alle som søkte barnehageplass i løpet av året fekk tilbod, då det var ledige plasser gjennom heile året. Barnehagen hadde nokre få ledige plasser ut frå talet på tilsette, som er ein vaksen per 3 barn under 3 år, og ein vaksen per 6 barn over 3 år.

Utfordringar for 2017

Barnehagen opplever at det framleis er nedgang i talet på barn. 1. mars 2017 var fristen for hovudopptaket for barnehageåret 2015-2016. Det er 10 barn som har søkt barnehageplass frå august 2017. 25 barn starter på skulen til hausten. Barnehagen ser dermed ut til å få ein reduksjon i talet på barn frå hausten 2017. Då barnehagen har fleire tilsette som går over til pensjon, blir det ikkje overtalige blant personalet. Det er assistentar/fagarbeidarar som sluttar, og andelen pedagogar vil derfor auke til bortimot 50%, slik som målsettinga har vore. Omstilling 2016, som førte til endra økonomiske rammer, vil i hovudsak føre til at det er lågare bemanning, og fleire barn per vaksen. Pedagogane har 4 timar ubunden arbeidstid som det før vart kompensert for. Dette, saman med endra bemanningsnorm, gir ferre vaksne saman med barna. Høg kompetanse, godt arbeidsmiljø, og gode rutinar og struktur, er tiltak barnehagen legg vekt på for å halde oppe kvaliteten i barnehagen trass i reduserte økonomiske rammer.

FAMILIE

Status økonomi

I sum kom seksjonen ut med om lag 0,85 mill. i underforbruk som fordeler seg slik på avdelingane:

- Stab, fysioterapi og legevakt: Underforbruk på kr 624.000.
- Barneverntenesta: Overforbruk på om lag 159.000.
- Sosialtenesta/NAV: Underforbruk i sum på 204.000.
- Psykisk helsearbeid: Underforbruk på 79.000.
- Førbyggjande teneste: I balanse
- Legetenesta: Underforbruk på 100.000

Stab, fysioterapi og legevakt:

Grunnar til budsjettavvik:

Stabsbudsjettet har eit stort underforbruk – 756.000 – pga vakant stilling som seksjonsleiar. Fysioterapi har eit underforbruk - 52.000 – pga mindre utbetalt driftstilskot og ubrukte midlar til utstyr.

Legevakttenesta har eit overforbruk på 184.000.

Forklaring: Budsjettet for legevakttenesta er ikkje justert etter at kommunen inngjekk ny avtale med Sandnes kommune med verknad frå 01.04.

Kostnadane til legevakttenesta har blitt høgare enn forventa av følgjande grunnar.

1. Etterbetaling til Strand kommune pga av for lite innbetalt i 2015.
2. Kostnadane til Strand kommune for perioden 01.01. tom 15.04. er noko høgare enn forventa
3. Kostnadane til beredskapsvakt er om lag som planlagt.
4. Ein føresetnad ved planlegging av ny legevaktavtale med Sandnes var at den nye avtalen skulle medføre auka inntekter til legekantoret. Grunnen til dette er at ny avtale skulle medføre at lege ikkje trengte å ha fri dagen etter legevakt. Desse inntektene har ikkje auka så mykje som planlagt. Viser her til status for legekantoret.

Nøkkeltal:

Fysioterapi:

Aldersfordeling					Sum pasientar
0-12	13-18	19-39	40-67	68-99	
7	33	13	29	37	119

Legevakta:

Sum henvendelsar til legevakta i 2016: 132. Det er ikkje oppgitt kor mange av desse som vart vidareformidla til beredskapslegen. Dette vil det kome betre dokumentasjon på frå 2017. Pr november 2016 var talet 114 og av dei vart 48 vidareformidla til vår beredskapslege. 6 av av henvendelsane var i kategori Raud.

Barneverntenesta

Grunn til budsjettavvik:

Nye plasseringar av fosterbarn

Resultat – utfordringar.

Kostnadsnivået pr 31.12. ligg over budsjett for 2017. 2016 har vore prega av stor arbeidsbelastning i kombinasjon med sjukefråver og hjelp til nyttilsett. Tenesta er i rute når det gjeld oppfølging av meldingar og oppstart av undersøkingssaker. Det har vore avvik på fristar for gjennomføring av undersøkingssaker på grunn av sjukefråver. Slit med å fylle krava til dokumentasjon fullt ut. Tenesta har likevel stor tilgjengelighet.

Nøkkeltal:

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Meldingar	19	23	30	20	18	18
Undersøkingssaker	14	21	23	16	15	11
Barn med hjelpetiltak	27	23	15	12	10	8
Ungdom med ettervern			1	2	2	4
Fosterheimsplasseringar	10	10	9	10	10	10
Tilsynssaker	8	7	5	11	8	9

Årsverk med fagutdanning pr. 1000 innbyggere: 1,5 årsverk
 Antall akutt plasserte barn: 2

Psykisk helsearbeid:

Status

Har vore ein fagperson sidan mai pga av langtids sjukefråver. Konsekvensar: Lengre ventetid – om lag 2 veker. Fagleg meir krevjande å vere aleine fagperson.

Nøkkeltall

Brukartal	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Brukarar totalt	24	27	31	34	31	19
Nye innskrivingar	15	11	18	9	10	11
Utskrivingar	15	8	10	15	11	8

Status folkehelse:

Nye brukarar får tidlegare hjelp og unngår å bli kronikarar. Utviklinga når det gjeld nye henvendelsar er nedadgåande. Når det gjeld barn og unge synest trenden å vere aukande. Samarbeider her ein del med skulehelsetenesta.

Legkontoret

Status økonomi

Grunnar for budsjettavvik:

Budsjetterte kostnader til legevikar vart ikkje nytta. Noko auka inntening, men mindre enn forventa, jf status legevakt og utfordringar (under). Noko redusert drift grunna ombygging/flytting.

Utfordringar:

Kontoret flytta våren 2016 inn i nye lokale som avdelinga er svært nøgd med. Manglande seksjonsleiar har medført at fleire administrative oppgåver har blitt løyst frå kontoret enn før. Kontoret har slite med IKT-utfordringar og tilgjengelighet pr telefon. Telefonsystemet er lite oppdatert i høve til dagens krav. Dokumentasjonssystemet fungerer ikkje tilfredsstillande.

Nøkkeltal:

Konsultasjonar	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Registrerte pasientkontaktar	8735	8821	10405	10160	10621	8721
Emelding/korrespondanse			3463	4323	4298	6447
Tal på listepasientar			1212	1343	1358	1358

Bruk av ØHD-plasser: 6 pasientar med tilsaman 12 liggedøgn

NAV

Status økonomi

Grunnar for budsjettavvik:

Feilbudsjettering. Færre mottakarar av økonomisk sosial stønad enn forventa.

Større kostnader til bustønad enn planlagt.

Nøkkeltal

Klienttal	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Økonomisk stønad	22	11	20		26	23	26
Kvalifiseringsprogram				2	2	1	1

Status – utfordringar

Flyktningegruppa inneber auka kostnader til bustønad og tidkrevjande oppfølging.

Unge brukarar (under 25 år) er og har vore eit satsingsområde i fleire år. Pr i dag er det ingen i kommunen i denne gruppa som ikkje er/har vore i tiltak.

Status folkehelse:

Arbeidsledighet: 3 %

Drop outs i videregående skole: Ingen fråfall etter opptaket hausten 2016.

Rus: Ingen registrerte.

Førebyggjande teneste/helsestasjon/jordmorteneste

Nøkkeltal

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Fødslar	15	15	10	16	6	14	9

Status – utfordringar

Jordmorstillinga er framleis ledig. Tenesta er førebels løyst ved kjøp av tenester. Det er håp om snarleg avklaring og ha jordmor på plass før hausten 2017.

Ein stor del av tilflytta barn har hatt behov for oppfølging utover normalprogrammet på helsestasjonen. Det er stor pågang for individuelle samtalar i skulehelsetenesta, og mange har behov for vidare oppfølging både av helsesøster, fastlege og/eller spesialisthelsetjenesta.

Status folkehelse

Veging for 3. og 8. klasse.

Resultatet viser at det er helseutfordringar på grunn av overvekt/undervekt i desse kulla som ligg over landsgjennomsnittet.

Oppvekstutfordringar

Den største utfordringa er å styrke barn og unge sitt sjølvbilde slik at dei har eit godt liv og klarer å unngå rus og kriminalitet, og forebygge at dei opplever mobbing, vald og overgrep i oppveksten. Vi har fremdeles ein veg å gå her. Seksjonane kan bygge ei felles fagleg plattform basert på byggjande og førebyggjande tiltak for å sikre ein god oppvekst. Ungdata er gjennomført i 2016.

FUNKSJONHEMMA

Visjon: eit aktivt og verdig liv

Seksjonen inneheld: Brønnabakka bu og avlastningsteneste, brukarstyrt personlig assistent, eldre og funksjonshemma, aktivisering og støttetjenester, hjelp til heimebuande, samt arbeidsretta tiltak i kommunal regi.

STATUS ØKONOMI

Regnskap	Budsjett	Avvik
18.270	16.944	- 1326

Seksjonen hadde eit meirforbruk i lønnsutgifter, på grunn av auke i antall ressurskrevjande brukara og fleire tilsette. Seksjonen har fleire ressurskrevjande brukarar som kommer rett under innslagspunktet for refusjon frå Helsedirektoratet. Som nøkkeltall under vise har ingen personar i 2016 mottatt omsorgslønn. Seksjonen har færre brukarar som mottok støttekontakt/fritidskontakt.

RESULTATA

Høgdepunkt er gode tilbakemeldingar frå brukara og pårørande. Seksjonen mottar hyggelege telefonar, mail og SMS, noko som motiverer tilsette til vidare arbeid. Avdelinga har fantastiske tilsette som er trygge i sin rolle og som gir alt for å gi brukarar ein best mogleg kvardag.

Seksjonen fekk tilskott på kr 210.000 frå Fylkesmannen. Tilskott skal stimulera brukarstyrte personlege assistentar til kompetanse utvikling og innovasjon. For å møte framtidens utfordringar på helse og sosial feltet. Seksjonen er svært takksam for tilskottet. Dette inneber at brukarar med tenesta blir inviterte med på kurs.

Hausten 2016 fekk Brønnabakka ein leasing bil, noko som gjorde at alle brukarane kan få reise på aktivitetar. Barna er stolte og takknemlege for bilen!

Funksjonshemma barn frå Syria har eit godt tilbod og tilsette ser stadig utvikling på alle områder hos barna.

Året 2016 har vore eit travelt og innhaldsrikt år som vi er svært nøyde med. Seksjonen får stadig nye brukarar og tilsette både i Brønnabakka og heimetenesta. Brønnabakka bu og avlastningsteneste har hatt ein flott utvikling. Tilsette er dyktige og gir tydelege tilbakemeldingar innan områder som kan forbedrast. På denne måten «bygger vi stein for stein».

Seksjonen oppleve høg trivsel blant tilsette. Noko som gjenspeilar seg i lågt sykefråvær, 6,8 %. Når tilsette trives og har eit godt arbeidsmiljø, får seksjonen fornøyde brukarar.

Visjonen aktivt og verdig liv er ein viktig visjon til likeverd, likestilling og samfunnsdeltakelse for personar med nedsatt funksjonsevne og stort behov for bistand i kommunen. Vårt mål er å gi gode tenestar med høg kvalitet.

Seksjonen har jobba med å tydeleggjera mål, ha synleg leiing som er meir til stades i det dagelege arbeid. Seksjonen har utvikla spørjeskjema for å måle kvaliteten på tenesta. Spørjeskjema er laga til brukarar, pårørande og tilsette.

Seksjonen oppnår mål gjennom motiverte tilsette. Ved å ha betre system/verktøy for å måle kvalitet, kan seksjonen tydelegare sjå kor vi har vårt forbetningspotensiale. Relasjonane mellom leiing og tilsette er bygd på tillit og at «vi vil kvarandre vel». God leiing er avhengig av det sosiale samspillet i seksjonen. Å få til ei synleg leiing som møter tilsette ofte nok, er krevjande fordi seksjonen har fleire tilsette i heimetenesta. Seksjonen har ein arena for å gi same informasjon til alle, og for å bidra til gode idear kan utviklast og bearbeidas til nye rutinar eller handlemåtar.

Utfordringa er å klare å forholde seg til eit stramt budsjett, bli meir effektiv, gi forsvarlege tenestar, ivareta lovverk og samtidig få ned kostnader. Vi brukar tid på å evaluere tenesta, for å kartleggje om noko kunne vert gjort annleis. Det stilles stadig nye krav frå Stortinget, utfordringane da er å leve opp til nye intensjonar i tenestar utan at det følgjer middlar med. Eksempel på dette er brukarstyrt personleg assistanse (BPA). I forbindelse med rettighet festninga av denne tenesta, blir Forsand kommune kompensert med midlar gjennom frie inntekter. Seksjonen ønskjer ved slike rettighets festningar at budsjettramma blir auka, i tråd med nye brukarrettigheiter.

SENTRALE NØKKELTALL

	Antall personar 2014	Antall personar 2015	Antall personar 2016
BPA/miljøarbeid/terapeuter	14	15	14
Støttekontaktar/fritidskontaktar	18	18	8
Avlastning	5	4	4
Barnebustad	0	3	3
Omsorgslønn	7	7	0
Arbeidsretta tiltak Avanti	6	6	6
Besøksheim	1	1	0

Seksjonen hadde 30 personar som mottok ein eller anna form for teneste i 2016.

Det vil komma to nye søknadar på barnebustad. Brønnabakka har ingen bustad ledig pr. i dag. Alle som har lovkrav om teneste på seksjonen har fått enkeltvedtak på tenesta.

STATUS FOLKEHELSE

Seksjonen ønskjer gode tenester i alle aldersgrupper. Seksjonens brukarar er frå småbarn til godt vaksne. Seksjonen samarbeidar godt med Forsand legesenter og psykiatritenesta, samt eksterne aktørar for å gi den enkelte brukar eit heilhetleg tilbod. Saman gir vi opplysning og veiledning til brukarar innan ernæring, fysisk aktivitet og søvn. Seksjonen har IPLOS registrering som er eit verktøy for å kartleggja blant anna kor mykje den enkelte er i aktivitet og deltakande i kvardagslivet.

KULTUR OG FRITID

Høgdepunkt

Tre-dagars-kulturskulefestival framført på ny scene. Nytt formidlingsrom på biblioteket.

Status økonomi.

Rekneskap, kr 9.221.000

Budsjett, kr 10.403.000

Avvik, kr 1.182.000

Kultureksjonen sitt årsrekneskap hadde eit underforbruk på snaut 1,2 mill. 0,7 mill. i flyktingtenesta, som er statleg finansiert. Rest 0,5 mill. er refusjon av sjukepengar når den sjukemeldte ikkje eller bare delvis blei erstatta av vikar, mindre forbruk av løn ved vakanse, auka foreldrebetaling og inntekt på arrangement. Ryfylkebiblioteket fekk kr 25.000 frå Fylkesbiblioteket til eit prosjekt om bruk av digitale ressursar. Fritt Ord løyvde kr 50.000 til turne med Sylfest Lomheim sitt kåseri om språket vårt. Midlar avsett på investeringsbudsjett til kunstgrasbane kr 7.343.000, ballbenge på Meling kr 850.000 og tursti- og friluftsliv SOF kr 0,5 mill.

Resultat.

Halvårskalender over faste kulturaktivitetar ligg på heimesida www.forsand.kommune.no. Seksjonen har prosjekt- og gjennomføringsansvar for friluftsliv. Fagmiljøet i kultur er lite, men fleksibelt. Faste kontor- og personalmøter. Har gjennomført medarbeidarsamtalar. Har hatt to langtidssjukemeldte.

Frivillige lag/organisasjonar og enkeltpersonar gjer ein stor innsats for gode lokale trivselstiltak. Kultur tildeler årleg kommunale kulturmidlar. Årleg dialogmøte med frivillige. Samarbeidet med Ryfylke kunstlag blei avslutta ved årsskifte 2017. Abonnerer på tilskotsportalen for lag/org. Har hatt aktivitetstilbod i vinter- og haustferien. Fritidsklubben var open kvardagar heile sommarferien. Første sundag i advent samarbeida ope biblioteket, kulturkontoret, elevbedrifta, Mulen og private eldsjeler om ein familiedag på kulturhuset inkl. juleforestillinga «Den vesle bygda som glemte at det var jul».

Idrett og nærmiljø, Kunstgrasbanen fekk tildelt 1 mill av søknadssum 2,5 mill. Bygging starta opp 3. oktober. Ballbenge på Meling blei ikkje prioritert ved tildeling av spelemidlar, søknad er fornya i 2017.

Friluftsliv, ein skuleklasse har mot betaling hatt ansvar for vask av friluftstoletta og rydding av badestrand- og parkeringsplassar. Turstiprojektet (SOF) fekk innvilga kr 200.000 i RUM-midlar.

Museum/kulturminnevern/lokalhistorie. Magasin for bygdemuseet på kommunehuset har sprengt kapasitet. Behov for nytt utstillingslokale, kombinert med magasin. Har flytta gjenstandar frå Lensmannshuset til alt overfylt magasin. Driftstilskot til Ryfylkemuseet er av økonomiske omsyn avvikla. Har fått kr 100.000 frå Riksantikvaren til å utarbeida kommunal kulturminneplan.

Kulturhaust i Ryfylke, eit samarbeid mellom sju Ryfylkekommunar med tilskot frå Ryfylkefondet og Fylkeskommunen. Kommunen yter såleis minimal økonomisk innsats i høve til eit mangfald av flotte kulturprogram og arrangement. Eige felles programhefte for alle kommunane kjem ut i forkant.

Barne- og ungdomsarbeid: Til fritidsklubbkvelden kjem også ungdommar frå Strand på badebussen. LAN og vinter- og haustferieaktivitetar og Nyttårstreff samla 110 ungdommar. UKM i mars hadde 32 deltakarar og eit publikum på 120. Nytt ungdomsråd blei valt i oktober.

Kafé Mulen fekk frå årsskifte 2016 privat drift med spennande møblering og ny meny. Viktig funksjon som møteplass på Kulturhuset, har følgd symjehallen sine opningstider. Uviss framtid for kaféen.

Ryfylkebiblioteket Forsand har med prosjektmidlar frå Nasjonalbiblioteket innreidd eit rom til arrangement- og aktivitetar med scene, dimmebare taklys, AV-utstyr, gallerilister og TV. For å få dette til blei vaksen- og ungdomsavdelinga flytta. I tillegg blei eit møte- og studierom malt, møblert og fekk prosjektør. Begge lokala er til gratis utlån for lag og organisasjonar. Endringane har ført til fleire arrangement, bla. markering av nasjonal bibliotekdag 1.9, kunstutstilling og foredrag med Helga Flatland i «Heile Rogaland les». Særskjelt at barnehagen har vore på besøk fleire gonger. Eit stort 2-årig leseprosjekt i samarbeid med Samlaget og Nynorsksenteret blei avslutta. Ryfylkebiblioteket har god dialog med Fylkesbiblioteket.

Aktivitetssenteret har brukarar i alle aldersgrupper, flest eldre. Senteret er ein uformell sosial møteplass med helseførebyggjande tiltak. Faste daglege aktivitetar. God deltaking på organiserte kulturprogram, blei registrert 581 publikum på arrangement i 2016. Senteret har heile året vore bemanna av vikarar. Frå årsskifte 2017 blei senteret organisatorisk overført til helse- og pleie.

Kulturskulen, vakanse i dramastilling i haustsemesteret, då det var for få elevar som meldte seg. Plan for kulturskulen blei politisk vedtatt med ny rammeplan for kulturskulane i Noreg som fundament. Kontor- og lagerplass er det framleis for lite av. Elevtalet endrar seg frå år til år, har hatt ein liten nedgang på faga drama, gitar, slagverk og gitar.

Flyktingtenesta busette i 2016 14 personar, i tillegg til sju personar som kom via familiegjenforening. Kommunen mottar integreringstilskot for alle. Er observant på ekstra utfordringar knytt til fysisk og psykisk helse samt lærevanskar, då det er eigne ordningar med ekstratilskot for denne problematikken. I desember flytta dei første inn på Lensmannstunet. Som ein del av introduksjonsprogrammet, er det viktig at dei kjem raskt ut i språkpraksis. Alle dei kommunale seksjonane har vore velvillig og positive til å legge til rette for språkpraksiselevar. Frivillige tiltak og enkeltpersonar har på ein positiv måte støtta arbeidet med integrering, som til dømes å organisere tiltak med leksehjelp kvar torsdag på Forsand bedehus.

Flyktingtenesta har eit breidt utval samarbeidspartar, både kommunale, private bedrifter og organisasjonar. Regelmessige møter og tett dialog i høve enkeltsaker, gjer at busetjingsarbeidet går bra og utfordringar blir løyst i felleskap på tvers av ulike faggrupper/personar. Er medlem i interkommunalt nettverk. Tilsette 70 % programrådgjevar i ei prosjektstilling i oktober.

Sentrale nøkkeltal.

Kulturekseksjonen har 12 fast tilsette fordelt på 8,3 årsverk, av desse er bare 3 stillingar i 100%. Seksjonen arrangerer kulturarrangement åleine, i dialog og i samarbeid med frivillige. I 2016 medverka kultur i 36 annonserte kulturprogram. Fritidsklubben har auka gjennomsnittsbesøket til 40 barn/ungdommar per kveld. Frå hausten har fritidsklubben vore

open frå kl 14 kvar torsdag for dei som har behov for ein stad å vera etter skuleslutt. 5-6 er faste brukarar, her er alltid vaksne tilstades. Utlån av bøker i biblioteket hadde frå 2015 til 2016 ein nedgang på 5,3%. Grunn er utlansreduksjon på 15% til skulen og barnehage. Som og må sjåast i samanheng med at det i 2015 var ein stor auke i utlån til skule og barnehage. Kulturskulen har 102 elevplasser, venteliste med 6 elevar til Den grønne grisen og 1 elev til song. Har i året hatt 10 konsertar/førestillingar med tilsaman over 600 publikum.

Status folkehelse.

Kommunen har over år hatt fokus på både nye friluftstiltak og tilrettelegging og vedlikehald av alt etablerte turstiar, med behov for rydding, merking og skilting m.m. Prosjekt SOF (stiar og friluftsliv) har vore styrt av nedsett tverrpolitisk komite som konkluderte med gjennomføring av 6 større prioriterte tiltak og mange mindre tiltak. Tre lysløyper var dei mest omfattande både arbeidsmessig og økonomisk. Den siste lysløypa er finasiert og vil bli ferdigstilt når ny veg blir lagt om ved Åsen.

I økonomiplanen for 2014-2015-2016 blei det avsett totalt 2 mill.

Utfordringar.

Generelt i seksjonen er det krevjande å skaffa vikarar med rett kompetanse på kort varsel. Ved busetning av flyktningar er kanskje største utfordringa kollektivtransport mellom kommune og lærestad. I skuleferiar og helger finnes det per i dag inga god løysing på skyss. Flyktningtenesta jobbar med å få etablert transport, som også kan bli eit gode for andre i vårt lokalsamfunn.

PLEIE – OG OMSORG

Høgdepunkt 2016

Gruppe 1 og gruppe 2 har fått nye flotte kjøkken. Dette til stor glede for dei som bur her og dei tilsette. Kjøkkena vi hadde var ikkje godtkjent av mattilsynet og måtte fornyast.

Status økonomi

Rekneskap	Budsjett	Avvik
24.829	24.838	9

Pleie og omsorg har for 2016 eit overforbruk på kr 9.000, med andre ord i balanse. Raket Nygårds fond er pr. 31.12.16 på kr 1,314 mill. Renter frå 2016 var på kr 16.914.

Status tenesteproduksjon

Vi opplever at pasientane har eit meir komplisert sjukdomsbilde enn før. Dei blir sende raskt heim frå sjukehuset, noko som gjer at vi behandlar sjukare pasientar. Relatert til dette ser vi behov for auka kompetanse og i 2016 har vi ein sjukepleiar som har starta på vidareutdanning innan palliasjon. Palliasjon er aktiv behandling, pleie og omsorg for pasientar med inkurabel sjukdom og kort forventet levetid. Lindring av pasientens fysiske smerter og andre plagsomme symptom står sentralt, saman med tiltak retta mot psykiske, sosiale og åndelige/eksistensielle problem. I 2016 hadde vi fleire sjukepleiara i svangerskapspermisjon. Det viste seg svært vanskelig å rekruttere vikarar med rett kompetanse. Det medførte at vi i store deler av 2016 måtte bruke sjukepleiar frå vikarbyrå.

I 2016 starta pleie og omsorg opp målretta arbeid med ernæring, i tråd med krav fra myndigheitene. Dette arbeidet omfattar at alle bebuarar i sjukeheim/institusjon og personar

innskrevne i heimesjukepleia skal vurderast for ernæringsmessig risiko ved innlegging/vedtak og deretter månadleg, eller anna faglig begrunna individuelt opplegg. Vi jobbar med å utvikle gode og effektive verktøy for å kunne gjennomføre dette arbeidet, spesielt i forhold til dokumentasjon i Profil (journalssystem). Kartlegginga skal gjere at tilsette i pleie og omsorg ser når våre tjenestemottakarar står i fare for å utvikle feil- og underernæring, og dermed kan iverksette tiltak.

Våren 2016 starta vi eit prosjekt der problemstillinga var: «Det er behov for betre samarbeid i pleie og omsorg i vår kommune». Tanken var at eit betre samarbeid ville gi betre tenester til pasientane våre. Som ein konsekvens av dette arbeidet har vi nå ein tydeligare strategi for arbeidet vårt. Vi har definert målsettinga for seksjonen: «Kvar enkelt tenestemottakar mottar individulet tilrettelagt pleie og omsorg som er gitt med verdighet og høg faglig kompetanse». I tillegg har vi satt i system korleis vi skal måle at vi lukkast. Blant anna skal vi ha høg brukar- og medarbeidertilfredshet, og skåre høgt på utvalgte kvalitetsindikatorar. Dette arbeidet fortsett vi med i 2017 og vil då utføre brukar- og medarbeidarundersøking. Vi har laga vår eiga undersøking og håpar det vil kunne gje høgare svarprosent og meir relevant informasjon vi kan bruke vidare.

Nøkkeltal

Oversikt sjukeheimsavdelingane (Gruppe 1 (7 plasser) og Gruppe 2 (7 plasser)):

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Liggedøgn	4.940	4.439	4.228	4.340	4739	5064
% belegg	97 %	63 %	83 %	95 %	93 %	99 %
Talet på plassar	14	14	14	14	14	14
Brukarar pr. 31.12	14	12	12	10	11	9

Oversikt heimehjelp/heimesjukepleie (antall som får hjelp) pr. 31.12.16:

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Heimehjelp	35	31	28	29	32	28
Heimesjukepleie	44	34	36	30	37	36

Vi har hatt tilnærma fullt belegg på Forsandheimen i 2016. Det har medført at vi for 3 pasienter har måtta kjøpe plass i annen kommune for til saman 48 døgn. Arbeidsbelastninga og ressursbruken vil alltid vera avhengig av kor stort hjelpebehov den enkelte brukar har. Det vil derfor vere misvisande å bare sjå på antall mottakarar.

Status folkehelse

I januar kvart år sender kommunen inn data til IPLOS-registeret. IPLOS-registeret inneheld data frå kommunane om personer som har søkt, mottar eller har mottatt helse- og omsorgstenester. Formålet er å gi grunnlag for forskning, kvalitetssikring, planlegging og styring av helse- og omsorgstenesta.

Førebyggjande heimebesøk 75+ blir utført kvart 3. år. Det vart sist utført i 2015, neste blir derfor gjennomført i 2018.

Ein gong i månaden har seksjonen kvalitetsutval. Vi går gjennom alle avvik og sett inn tiltak. Referat frå desse møta blir sendt til alle tilsette og til AMU. Tilsette har god rutine på å journalføre og rapportere avvik. Det gjer at vi får god oversikt over kor vi må sette inn tiltak og skjerpe rutinane våre.

FORSAND SKULE

Status økonomi:

Budsjett 2016: kr 25.057.000

Rekneskap: kr 26.515.200

Avvik: kr 1,5 mill.

Skulen fekk tilført ekstra stillingar frå 01.01.2016 for å kunne gje god nok hjelp til elevar med store behov. På slutten av 2015 måtte me i tillegg tilsetja lærar i 60% for å gje nye framandspråklege elevar eit godt nok tilbod. Hausten 2016 fekk me endå ei ny gruppe framandspråklege elevar som måtte få eit tilbod. ATO har brukt ein del ekstra grunna elevar med store behov. For å komma best mogleg ut økonomisk, har me handla minst mogleg utstyr, redusert timane med to lærarar i klassane og brukt minst mogleg i vikarutgifter. Me har fått tilført ekstra midlar for å dekkja noko av dei auka utgiftene me har hatt til særskilt norskundervisning.

Resultat

I heile 2016 har me måtte nytta fellestida vår til lokalt læreplanarbeid. Personalet har verkeleg stått på for at me skulle komma i mål, og før jul kunne me så senda materiellet til Fylkesmannen. Dette arbeidet har ført til at me har hatt minimalt med tid til andre fellesprosjekt, men me meiner at det har hatt ein positiv effekt på arbeidet med faga. Me hadde ein lærar på vidareutdanning i matematikk(kompetanse for kvalitet) våren 2016. For hausten søkte me om å få rådgjeving godkjent, men fekk ikkje det så difor har me ikkje hatt nokon på den ordninga nå.

Me opplever eit godt samarbeid med mange føresette, men er sjølvsagt leie oss for at det er misnøye frå FAU. Prosjektet «Den gode skulen» blei starta i haust, og me har god tru på dette.

Med dei ekstra ressursane me fekk i form av stillingar kan me gje elevane betre hjelp. Me ser likevel at det framleis er elevar som treng meir hjelp, og dei nye fagpersonane me har fått i kollegiet blir fort kopla opp til enkeltelevar med behov eller vedtak slik at me framleis ikkje har så stor fleksibilitet som me skulle ønska til at dei kunne gå inn å førebygga betre. To av miljøarbeidarane var på Repulsekurs i haust, og dette vil vera ei god hjelp for elevar som slit sosialt. I tillegg har me rettleiing både frå PPT og andre instansar som er inne i forhold til enkeltelevar. Me ser at fleire elevar har ei positiv utvikling.

Sentrale nøkkeltal for seksjonen

Resultat for første del av året var med i tilstandsrapporten for 2015/16, og resultat frå hausten kommer i neste års tilstandsrapport så me gjentar ikkje det i årsmeldinga.

Olweusundersøkinga var ikkje med i denne rapporten så difor tar me med denne her. I november/ desember 2015 var det 9,2% av elevane som var blitt mobba 2-3 gonger i månaden eller oftare. På same tid i 2016 var det 6,3% som svarte det same. Me er sjølvsagt ikkje nøgde før det er 0%, men er likevel glade for nedgangen.

Status HMS

Det er gjennomført vernerundar og medarbeidarsamtalar. Det har vore ei stor belastning for leiinga og heile personalet med det negative fokuset det har vore på skulen. Til tross for det, har me hatt svært få sjukemeldingar som er jobbrelaterte.

Vedlikehald på bygga blør i ein del periodar. Me forstår at teknisk slit med ressursar, men det slit her òg når me ser at bygg og inventar forfell. Det kan òg vera vanskeleg å finna ut kven som har utført skada når øydelegginga skjer over tid, og den siste eleven som er borti kan ikkje då få heile skulda. Kjensla vår er nok òg at nokre elevar ikkje alltid bryr seg så mykje om dei øydelegg noko heller.

PLAN OG FORVALTNING

Status økonomi

Regnskap	Budsjett	Avvik
2.622	3.475	0.853

Mindreforbruk på kr 0.8 mill kroner skuldast omstilling av teneste geodata. Det er no etablert samarbeid med Norconsult om kjøp av tenester som erstattar tidlegare 100% stilling ved avdelinga.

Status tenesteproduksjon

Ein har ved seksjonen god fagkompetanse på alle fagområda ein har ansvar for. For å dekkja kompetanse på fagområdet geodat hhv. oppmåling/kart og planarbeid er det etablert samarbeid med Norconsult for leveranse av geodata-tenester.

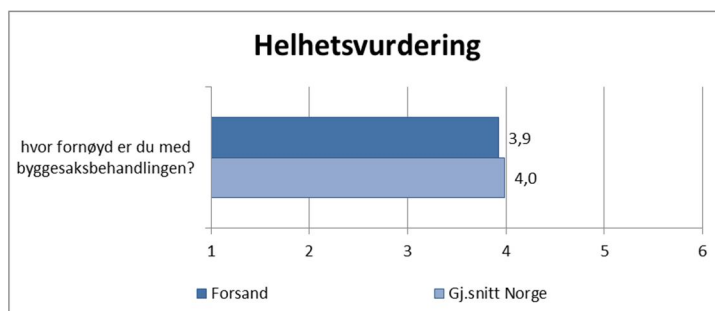
Det er utarbeid og vedtatt «strategi for spesielle miljøtiltak i landbruket» og «strategi for nærings og miljøtiltak i skogbruket».

Generelt har drifta gått bra med høg aktivitet på alle tenesteområde.

Brukarundersøking 2016 for tenesteområda byggesak og plan.

Svarprosent er 38% (13 stk) av 34 forespurte

Oppsumert syner undersøkinga at seksjonen får eit samla resultat på 3,9. Gjennomsnittet for alle norske kommunar er 4,0.

Ein tek undersøkinga til etterretning og ein vil nytta undersøkinga meir inngående for å finna områder ein kan forbetra tenesten på. Det er eit mål for seksjonen å levera tenester over landsgjennomsnittet.

Seksjonen har utarbeida «mål og strategiplan» med involvering av dei tilsette. Oppdrag er definert slik: «Vi skal betjene innbyggjarane og næringslivet på best mogleg måte innanfor gjeldande regeleverk og kommunale vedtak». Mål og strategiplanen skal nyttast til å styre seksjonen mot oppdraget seksjonen har definert og visjonen til Forsand kommune som offentleg tjensteleverandør. Tiltaket er eit ledd i rådmannens leiarutviklingsprogram og er godt motteke av dei tilsette.

Nøkkeltal

Det blei ferdigbehandla 120 byggesaker i 2016. Gjennomsnittleg saksbehandlingstid 30 dagar.

11 reguleringsplanar er blitt handsama i 2016 og Det er behandla og utbetalt kr 25 mill. i statlege overføringar til landbruket i kommunen.

Høgdepunkt 2016

- Utbetring av FV500 i Lysebotn
- Vedtatt ny strategi for «SMIL» (spesielle miljøtiltak i landbruket)- og «NMSK» (næring og miljøtiltak i skogbruket)
- Inngåing av samarbeidsavtale med Norconsult om leveranser av karttenester

EIGEDOM, DRIFT OG INVESTERING

Status økonomi drift

Den økonomiske ramma for seksjonen var i 2016 kr 17,376 mill.

Rekneskapet viser eit resultat på kr 18.104. mill. – eit overforbruk på kr. 0,728. mill.

Ei fordeling på tenesteområda viser følgjande avvik mellom budsjett og rekneskap:

- ansvar 300 – drift har eit underforbruk på kr 198.000
- ansvar 313 - oppmåling og kalking har eit overforbruk på kr 821.000
- ansvar 314 - personell teknisk har eit underforbruk på kr 175.000
- ansvar 331 – kommunalteknikk har eit overforbruk på kr 278.000

Netto for seksjonen samla gir eit overforbruk på kr 0,728. mill.

Kommentarar til overforbruket:

- overforbruk på oppmåling og kalking skuldast bla. lågare husleige på næring, som før blei dekkja av kraftfondet, høgare straumavgiftar og ikkje minst høgare forbruk, høgare renovasjonsutgiftar ifob. fleire brukarar på institusjon . Dette er eit aukande problem for seksjonen, stadig reduksjon i budsjettet, samtidig som vaskemidlar, straum, renovasjon, kommunale avgiftar, løn ol. aukar.
- overforbruket på kommunalteknikk (ansvar 331)skuldast bla. overføring av geodata-budsjettområdet (utan å beholde lønsmidlar til sekretær) til plan og forvaltning, meirforbruk direkte på tenestene, spesielt på veg med eit overforbruk på kr 368.000.

Status økonomi investering

Samla investeringar i 2016 var i økonomiplanen sett til kr 31,0 mill.

Utførte prosjekt i 2016 er kostnadsført med kr 31,7 mill.

Av større prosjekt kan ein nemna :

- Kunstgrasbane kr 5 mill.
- Tilbygg Kyrkja kr 3 mill.
- Utleigebustad kr 6 mill.
- Trafikksikring skule kr 1 mill.

Resultater

Seksjonen har ansvar for veg vatn og avlaup samt eigedomsforvaltning.

I 2016 produserte Forsand Vassverk heile 133,25 millioner liter kontrollert og UV belyst godt drikkevatt uten ein einaste bakterieanmerking.

Det er det samme som at Forsand Kommunes 1200 innbyggere bruker 304 liter vatn pr døgn pr. mann/kvinne. Dette er ca 50 % over gjennomsnittet i forbruk i Norge. Videre så driftet og vedlikeholdt eigedomsavdelinga heile 32000 m2 kommunale bygg, Og ein ser no at politikarenes vilje til å bevilga pengar til vedlikehald gjer resultatet i nymalte bygg og etter kvart nyoppussa kommunale leiligheiter.

Sentrale nøkkeltall for seksjonen

Generelt har drifta gått bra med høg aktivitet på alle tenesteområde. Seksjonen har 4 mann på uteavdelinga, 3 mann på eigedom, 18 reinhaldspersonell/badevaktar og 3 i administrasjonen, totalt 28 tilsette.

Hms

Ingen personskader med fravær er registrert i 2016.

Status folkehelse

Seksjonen er svært opptatt av å levere bra tenester til kommunens innbyggere og jobbar bla. for å få til meir gangstier, betre vegar og auka trafiksikkerheit.

Vidare har me høgt fokus på vintervedlikehald for å hindra så vel trafikkulukker samt fallulukker.

Andre momentar i folkehelseperspektivet er bla. radonkontroll på alle kommunale bygg, inkl. kommunale bustadar og radonmålingar på drikkevatt.

VEDLEGG 1: HOVUDOVERSIKTER MED REKNESKAPSTAL FOR 2016

Økonomisk oversikt - drift

	Regnskap 2016	Budsjett 2016	Regnskap 2015
Driftsinntekter			
Brukerbetalinger	5 898 215	4 945 000	5 102 289
Andre salgs- og leieinntekter	9 013 587	8 012 000	7 491 112
Overføringer med krav til motytelse	23 487 016	17 123 000	22 644 407
Rammetilskudd	41 115 516	42 214 000	41 823 466
Andre statlige overføringer	11 807 866	8 225 000	7 890 684
Andre overføringer	882 044	245 000	406 775
Skatt på inntekt og formue	34 641 576	30 358 000	48 027 397
Eiendomsskatt	43 675 202	44 520 000	44 553 091
Andre direkte og indirekte skatter	28 445 373	28 260 000	9 977 814
Sum driftsinntekter	198 966 394	183 902 000	187 917 035
Driftsutgifter			
Lønnsutgifter	106 822 445	102 018 000	100 004 050
Sosiale utgifter	27 838 537	29 946 000	26 418 154
Kjøp av varer og tj som inngår i tj.produksjon	29 196 933	26 504 000	27 666 350
Kjøp av tjenester som erstatter tj.produksjon	17 824 136	15 013 000	16 035 673
Overføringer	15 045 400	11 563 000	14 157 037
Avskrivninger	10 852 828	-	9 230 732
Fordelte utgifter	-5 405 822	-4 555 000	-3 846 008
Sum driftsutgifter	202 174 456	180 489 000	189 665 988
Brutto driftsresultat	-3 208 062	3 413 000	-1 748 953
Finansinntekter			
Renteinntekter og utbytte	6 181 964	5 090 000	5 250 378
Gevinst på finansielle instrumenter (omløpsmidler)	21 865 979	2 000 000	1 202 817
Mottatte avdrag på utlån	67 800	85 000	2 656 366
Sum eksterne finansinntekter	28 115 743	7 175 000	9 109 561
Finansutgifter			
Renteutgifter og låneomkostninger	3 602 905	2 746 000	3 358 662
Tap på finansielle instrumenter (omløpsmidler)	399 753	-	11 690 600
Avdrag på lån	4 756 072	5 580 000	3 883 018
Utlån	58 300	90 000	102 937
Sum eksterne finansutgifter	8 817 030	8 416 000	19 035 217
Resultat eksterne finanstransaksjoner	19 298 713	-1 241 000	-9 925 656
Motpost avskrivninger	10 852 828	-	9 230 732
Netto driftsresultat	26 943 479	2 172 000	-2 443 876
Interne finanstransaksjoner			
Bruk av tidligere års regnsk.m. mindreforbruk	730 672	731 000	495 312
Bruk av disposisjonsfond	66 804	100 000	9 869 930
Bruk av bundne fond	1 200 584	250 000	754 533
Sum bruk av avsetninger	1 998 060	1 081 000	11 119 775
Overført til investeringsregnskapet	525 867	250 000	-
Dekning av tidligere års regnsk.m. merforbruk	-	-	-
Avsatt til disposisjonsfond	25 331 217	1 801 000	2 339 932
Avsatt til bundne fond	2 160 789	1 202 000	5 605 295
Sum avsetninger	28 017 873	3 253 000	7 945 226
Regnskapsmessig mer/mindreforbruk	923 666	-	730 672

Økonomisk oversikt - investering

	Regnskap 2016	Budsjett 2016	Regnskap 2015
Inntekter			
Salg av driftsmidler og fast eiendom	406 883	-	1 076 886
Andre salgsinntekter	13 715	-	-

Overføringer med krav til motytelse	2 038 500	5 143 000	-
Kompensasjon for merverdiavgift	4 213 584	1 670 000	5 899 585
Statlige overføringer	6 699 000	-	12 440 000
Andre overføringer	389 000	-	450 000
Renteinntekter og utbytte	-	-	-
Sum inntekter	13 760 682	6 813 000	19 866 470
Utgifter			
Lønnsutgifter	462 305	-	315 990
Sosiale utgifter	-	-	-
Kjøp av varer og tj som inngår i tj.produksjon	26 458 256	31 006 000	35 772 880
Kjøp av tjenester som erstatter tj.produksjon	-	-	-
Overføringer	13 902 201	-	6 487 674
Renteutgifter og omkostninger	-	-	-
Fordelte utgifter	-9 100 528	-	-
Sum utgifter	31 722 234	31 006 000	42 576 544
Finansstransaksjoner			
Avdrag på lån	1 246 415	-	5 623 009
Utlån	3 210 000	-	2 000 000
Kjøp av aksjer og andeler	471 358	-	3 269 563
Dekning av tidligere års udekket	-	-	-
Avsatt til ubundne investeringsfond	406 883	-	1 418 152
Avsatt til bundne investeringsfond	-	-	-
Sum finansieringstransaksjoner	5 334 656	-	12 310 723
Finansieringsbehov	23 296 208	24 193 000	35 020 797
Dekket slik:			
Bruk av lån	15 810 509	19 116 000	28 255 000
Salg av aksjer og andeler	-	-	-
Mottatte avdrag på utlån	5 672 303	-	3 892 872
Overført fra driftsregnskapet	525 867	250 000	-
Bruk av tidligere års udisponert	-	-	-
Bruk av disposisjonsfond	-	3 386 000	2 872 925
Bruk av bundne driftsfond	-	-	-
Bruk av ubundne investeringsfond	1 287 529	1 441 000	-
Bruk av bundne investeringsfond	-	-	-
Sum finansiering	23 296 208	24 193 000	35 020 797

Anskaffelse og anvendelse av midler

	Regnskap 2016	Budsjett 2016	Regnskap 2015
Anskaffelse av midler			
Inntekter driftsdel (kontoklasse 1)	198 966 394	183 902 000	187 917 035
Inntekter investeringsdel (kontoklasse 0)	13 760 682	6 813 000	19 866 470
Innbetalinger ved eksterne finanstransaksjoner	49 598 555	26 291 000	41 257 433
Sum anskaffelse av midler	262 325 631	217 006 000	249 040 938
Anvendelse av midler			
Utgifter driftsdel (kontoklasse 1)	191 321 628	180 440 000	180 435 256
Utgifter investeringsdel (kontoklasse 0)	31 722 234	31 006 000	42 576 544
Utbetaling ved eksterne finanstransaksjoner	13 744 803	8 416 000	29 927 789
Sum anvendelse av midler	236 788 665	219 862 000	252 939 588
Anskaffelse - anvendelse av midler	25 536 966	-2 856 000	-3 898 650
Endring i ubrukte lånemidler	-6 310 509	-	12 050 000
Endring i regnskapsprinsipp som påvirker AK Drift	-	-	-
Endring i regnskapsprinsipp som påvirker AK Invest	-	-	-
Endring i arbeidskapital	19 226 457	-2 856 000	8 151 350
Avsetninger og bruk av avsetninger			
Avsetninger	28 822 555	3 003 000	10 094 050
Bruk av avsetninger	3 285 589	5 908 000	13 992 700
Til avsetning senere år	-	-	-
Netto avsetninger	25 536 966	-2 905 000	-3 898 650
Int. overføringer og fordelinger			
Interne inntekter mv	25 885 045	7 305 000	17 574 401
Interne utgifter mv	25 885 045	7 305 000	17 574 401
Netto interne overføringer	-	-	-

Oversikt - balanse

	Regnskap 2016	Regnskap 2015
EIENDELER		
Anleggsmidler	539 634 410	529 513 888
Herav:		
Faste eiendommer og anlegg	305 529 402	293 368 549
Utstyr, maskiner og transportmidler	6 254 988	6 966 091
Utlån	27 739 726	30 244 802
Konserninterne langsiktige fordringer	-	-
Aksjer og andeler	4 798 667	4 327 309
Pensjonsmidler	195 311 627	194 607 136
Omløpsmidler	171 020 935	148 932 097
Herav:		
Kortsiktige fordringer	16 500 407	21 262 378
Konserninterne kortsiktige fordringer	-	-
Premieavvik	2 583 397	12 055 133
Aksjer og andeler	100 201 185	80 223 104
Sertifikater	-	-
Obligasjoner	1 050 000	-
Derivater	-	-
Kasse, postgiro, bankinnskudd	50 685 945	35 391 481
SUM EIENDELER	710 655 345	678 445 985
EGENKAPITAL OG GJELD		
Egenkapital	283 978 926	277 934 391
Herav:		
Disposisjonsfond	80 387 319	55 122 905
Bundne driftsfond	23 310 138	22 349 933
Ubundne investeringsfond	25 106 626	25 987 272
Bundne investeringsfond	-	-
Regnskapsmessig mindreforbruk	923 666	730 672
Regnskapsmessig merforbruk	-	-
Udisponert i inv.regnskap	-	-
Udekket i inv.regnskap	-	-
Kapitalkonto	155 476 879	174 969 309
Endring i regnskapsprinsipp som påvirker AK (drift)	-1 225 700	-1 225 700
Endring i regnskapsprinsipp som påvirker AK (investering)	-	-
Langsiktig gjeld	394 098 216	370 795 771
Herav:		
Pensjonsforpliktelser	250 419 716	230 614 784
Ihendehaverobligasjonslån	-	-
Sertifikatlån	-	-
Andre lån	143 678 500	140 180 987
Konsernintern langsiktig gjeld	-	-
Kortsiktig gjeld	32 578 203	29 715 823
Herav:		
Kassekredittlån	-	-
Annen kortsiktig gjeld	32 872 476	29 243 449
Derivater	-	-
Konsernintern kortsiktig gjeld	-521 637	93 019
Premieavvik	227 364	379 355
SUM EGENKAPITAL OG GJELD	710 655 345	678 445 985
MEMORIAKONTI		
Memoriakonto	9 940 677	16 251 186
Herav:		
Ubrukte lånemidler	9 940 677	16 251 186

Ubrukte konserninterne lånemidler	-	-
Andre memoriakonti	-	-
Motkonto til memoriakontiene	-9 940 677	-16 251 186

VEDLEGG 2: KOSTRA-OVERSIKTER (Ureviderte tal pr. april 2017)

	1129 Fvord		Kostragruppe 16		Reguland		Lanseluren Oslo		Lande	
	2016	2016	2016	2016	2016	2016	2016	2016	2016	2016
Finansielle nøkkeltall										
Brukt driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter, lønnsom	Prosent	-1,4	6,2	3,5	3,7	3,7	3,7	3,7	3,7	3,7
Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter, lønnsom	Prosent	13,5	11,1	4,9	4,1	4,1	4,1	4,1	4,0	4,0
Frie inntekter i kroner per innbygger, lønnsom	Kroner	75 884	68 787	51 880	52 141	52 141	52 141	52 141	53 159	53 159
Løpelig gjeld i prosent av brutto driftsinntekter, lønnsom	Prosent	184,7	173,0	202,3	213,9	213,9	213,9	213,9	212,0	212,0
Arbeidsledighet, ex. premarialt, i prosent av brutto driftsinntekter, lønnsom	Prosent	48,0	52,1	20,1	21,3	21,3	21,3	21,3	18,1	18,1
Netto lønngjeld i kroner per innbygger, lønnsom	Kroner	86 655	80 975	54 682	65 562	65 562	65 562	65 562	62 704	62 704
Prioritering										
Netto driftsuttgifter per innbygger i 15 år i kroner, barnealder, lønnsom	Kroner	125 141	180 149	138 239	137 534	137 534	137 534	137 534	138 729	138 729
Netto driftsuttgifter grunnskolesektor (202, 215, 221, 223) per innbygger, lønnsom	Kroner	25 778	30 321	13 044	14 889	14 889	14 889	14 889	13 632	13 632
Netto driftsuttgifter pr. innbygger i kroner, kommunehelsetjenesten, lønnsom	Kroner	5 123	5 392	2 356	2 540	2 540	2 540	2 540	2 507	2 507
Netto driftsuttgifter pr. innbygger i kroner, pleie- og omsorgstjenesten, lønnsom	Kroner	36 713	38 927	15 383	16 945	16 945	16 945	16 945	16 564	16 564
Netto driftsuttgifter til sosialtjenesten pr. innbygger 20-66 år, lønnsom	Kroner	5 548	4 886	3 332	3 540	3 540	3 540	3 540	3 907	3 907
Netto driftsuttgifter per innbygger 0-17 år, barnevernstjenesten, lønnsom	Kroner	18 930	12 356	7 518	8 870	8 870	8 870	8 870	8 895	8 895
Netto driftsuttgifter administrasjon og styring i t.o.t. pr. innb., lønnsom	Kroner	16 540	13 488	3 747	4 388	4 388	4 388	4 388	4 138	4 138
Dehningsgrad										
Andel barn i 15 år med barnehageplass	Prosent	44,0	91,9	90,0	91,5	91,5	91,5	91,5	91,0	91,0
Andel elever i grunnskolen som får spesialundervisning	Prosent	12,6	9,8	7,7	7,8	7,8	7,8	7,8	7,3	7,3
Legesaker pr. 10 000 innbyggere, kommunehelsetjenesten	Antall saker	24,1	20,0	9,8	10,7	10,7	10,7	10,7	10,5	10,5
Fysioterapiøkning pr. 10 000 innbyggere, kommunehelsetjenesten	Antall saker	8,8	13,0	7,5	9,1	9,1	9,1	9,1	9,0	9,0
Andel klasser i enerom i pleie- og omsorgstjenesten	Prosent	100,0	97,8	95,0	95,0	95,0	95,0	95,0	95,3	95,3
Andel innbyggere 60 år og over som er borte på innlegg	Prosent	18,6	21,6	13,3	13,0	13,0	13,0	13,0	13,3	13,3
Andelen sosialhjelpsmottakere i alderen 20-66 år, av innbyggere 20-66 år	Prosent	3,4	-	-	4,0	4,0	4,0	4,0	4,1	4,1
Andel barn med barnevernstiltak, innbyggere 0-17 år	Prosent	6,4	-	-	4,9	4,9	4,9	4,9	4,9	4,9
Sykepleiegangvaktanter/mil.milkom. driftsuttgifter per 1000 innb.	Kilometer	72	514	48	48	48	48	48	39	39
Kommunalt disponerte boliger per 1000 innbyggere	Boliger	35	35	16	21	21	21	21	20	20
Antallet trenings- og sykkelrom pr. 1000 innbyggere	Antall	0,10	-	0,66	0,70	0,70	0,70	0,70	0,69	0,69
Produktivitet/verdiskostnader										
Korrigerte brutto driftsuttgifter i kroner per barn i kommunal barnehage, lønnsom	Kroner	185 779	224 655	195 452	187 459	187 459	187 459	187 459	191 557	191 557
Korrigerte brutto driftsuttgifter til grunnskole, skolebuss og studiebyrå (202, 221, 223, 223) per elev, lønnsom	Kroner	154 335	165 523	106 193	111 962	111 962	111 962	111 962	112 155	112 155
Gjennomsnittlig gjennomsnittlig lønnsom B. i 10 år	Personer	11,4	10,9	14,6	14,1	14,1	14,1	14,1	14,3	14,3
Korrigerte brutto driftsuttgifter pr. innbygger av helsevesen (i kroner), lønnsom	Kroner	215 225	218 519	277 390	246 456	246 456	246 456	246 456	246 456	246 456
Korrigerte brutto driftsuttgifter innlegg pr. kommunal plass, lønnsom	Kroner	1 508 762	1 188 956	1 204 086	1 099 177	1 099 177	1 099 177	1 099 177	1 108 090	1 108 090
Arbeidsforventning i arbeidstid, ekskl. mva. (gjelder rapporteringstid)	Kroner	2 266	3 116	2 571	3 391	3 391	3 391	3 391	3 387	3 387
Arbeidsforventning i arbeidstid, ekskl. mva. (gjelder rapporteringstid)	Kroner	2 366	2 846	2 357	3 782	3 782	3 782	3 782	3 779	3 779
Arbeidsforventning i arbeidstid, ekskl. mva. (gjelder rapporteringstid)	Kroner	2 306	2 759	2 610	2 656	2 656	2 656	2 656	2 653	2 653
Gjennomsnittlig lønnsom B. i 10 år	Dager	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gjennomsnittlig lønnsom B. i 10 år	Dager	30	-	-	-	-	-	-	-	-
Gjennomsnittlig lønnsom B. i 10 år	Kroner	101 658	155 513	122 166	135 959	135 959	135 959	135 959	141 875	141 875
Lønnsomkostnader										
Andel sakaler om mottatt lønnsom i kommunal innlegg	Prosent	90	93	92	95	95	95	95	95	95
Andel innbyggere disponerte for nybygg i 100 meter lagringsplass	Prosent	-	-	-	-	-	-	-	-	-